

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' ויקרא ב' ניסן תשס"ו

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 275

פצוצים יקרים

ויקרא אל משה (א, א') ה'אלף' זעירא - שהקטין משה עצמו ואמר מי אנכי כי אלך אל פרעה (שמות ג, י"א) לפיכך זכה שכל ישראל עומדים לפני אהל מועד ולא קרא ה' אלא למשה.

ויקרא אל משה (א, א') אלף זעירא - רמז שיתחיל האדם עבודת ה' במדה מועטה שיש לו ומתוך כך ילך ויתעלה.

ויקרא אל משה (א, א') עשרה שמות היו לו למשה, אמר לו הקב"ה למשה חייך מכל שמות שיש לך איני קוראך אלא בשם שקרא אותך בתיה בת פרעה. השם משה בא להזכיר את ההצלה הנפלאה שלו ע"י בתיה בת פרעה וללמדנו על הצורך בהכרת הטוב.

ויקרא אל משה (א, א') פרש"י לכל דברות ולכל אמירות ולכל צוויים קדמה קריאה לשון חיבה, ע"כ רמז שהמוכיח והמצוה צריכים להקדים דברי חיבה לפני שמשמיעים צווי או דבור קשה או אמירה, וזו סגולה להשפעה.

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם (א, ב') בתחילה 'דבר' לשון קשה ואח"כ 'ואמרת אליהם' לשון רכה, ללמדנו שבתחילה יסיר עצמו על חטא שלא יחטא, ואם חטא שיעשה תשובה ואז תתעורר בו מדת הרחמים כמ"ש אדם כי יקריב מכם.

אדם כי יקריב מכם (א, ב') אם ההקרבה באה מכם - מתוכיות הנפש, או יש ערך להבאת הקרבן כי בשעה שנקרב, את החוטא, כאילו הוא עצמו היה ראוי לזה.

אדם כי יקריב מכם (א, ב') מכם כלשון רבים כשאדם מקריב צריך לכלול עצמו בתוך הכלל שכל ישראל ערבים זה לזה ולכך אף שהאדם יודע שלא חטא מתודה כאלו חטא ממעם ערבות.

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א, ב') קרבן מלשון קירוב, כמש"כ (ישעי' נ"ה) קירבת אלקים יחפצון, וזהו הטובה הגדולה ביותר בשביל אדם מישראל וכן הוא אומר (תהלים ע"ג) ואני קרבת אלקים לי טוב. (רש"י הירש)

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א, ב') אמרו חז"ל אם מקריב עולה שבר עולה בידו, אבל מי שיש לו לב נשבר מעלה עליו הכתוב כאלו הביא כל הקרבנות שנאמר זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלקים לא תבוה. ע"כ הלשון מעלה "עליו", הכתוב מלמדנו שהאדם בעצמו אינו יודע מזה כלום, הלא רוחו נשברה...

וסמך ידו על ראש העולה (א, ב') הסמיכה בא להראות שאנו שוים לבהמה ביצרנו ובמעשינו, ובוה שסמך ידו מתודה האדם על שידו אינה נקיה מחטא, מכח הכרה זו הקב"ה מתרצה ומכפר לו. (אמרות ה')

והפשיט את העולה וניתח אותה לנתחיה (א, ו') בדרך רמז ניתן לפרש והפשיט את העולה, יסיר את המעלה, שהיא שחושב שהגיע לרום המעלה, וניתח אותה לנתחיה, יבדוק בפרטות ויראה שלא עשה שום מצוה כתיקונה, וזה העולה האמיתי...

ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח (א, י) אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט, (רש"י). אין לאדם להסתפק באש של מעלה אלא צריך להשתדל באיתערותא דלתתא שהאש יבוא גם מלמטה. (מאורה של תורה)

ואם מן העוף עולה קרבנו לה' (א, י"ד) בקרבנות שנזכרו קודם לכן לא נאמר קרבנו לה', כי העוף הוא קרבן עני ואצל העני שוכן ה' כמו שנאמר ואת דכה ושפל רוח אשכון.

והסיר את מראתו בנוצתה (א, ט"ו) מסירים את הנוצה ללמד שאל יתן אדם דעתו לנוי חצוני דהיינו שלא לקשט עצמו בעיני הבריות במלבושי כבוד יתר ממה שיכול. (אמרות ה')

שיחת הרא"ש ז"ע"א שבת חלה"א פסח תשל"ה, יאסר ע"י הרב"א

לא לשכוח את ה"אין" שבו

כשנופל ממדרגתו רואה שזה שורשו, מה זה חרטה על העבר? הרא"ש הסביר את מהות החרטה מעצם העובדא שהיה צריך ליפול ממדרגתו כדי להזכיר לו שזה שורשו, כי צורך האדם בכל עת להזכיר בשורשו, שאינו יכול להחזיק מעמד בכח עצמו ושתמיד צריך את העזר ממסובב כל הסיבות. וזה שהיה צריך ליפול ממדרגתו, מוכיח שאינו קשור בצורה מספיקה בפחד שלא יאבד את המציאות ה'אין' שבו ושהיא המציאות האמיתית שלו. נמצא שהחרטה על זה שהיה זקוק ליפול ממדרגתו כדי לראות שורשו, וקבלה על העתיד הוא לראות את שורשו ה"אין" אף בשעה שאינו נופל ממדרגתו. נמצא שהתשובה הוא בזה שלא יקרה עוד פעם שיצער את ה' בנפילה ממדרגתו אף שזה שורשו.

הרשעים מלאים חרטות, כי החרטה של הרשע אינו על זה שציער את ה' בנפילתו, אלא שפשוט לא מתאים לו להיות בנפילה. נמצא שהחרטה הוא עבור הכבוד של עצמו, ולכן הוא ממהר להתחרט כדי לחזור לתחושה שהוא צדיק, נמצא שהרשע כל הזמן בנפילה וכל הזמן בחרטה. והכל סובב סביב עצמי אני נכשלתי אני התחרטתי ואני התחזקתי, כך חוזר חלילה ולצער גלות השכינה אינו מגיע. אבל הצדיק כשנופל ממדרגתו יודע ש"אכלתי ואוכל עוד". וש-לולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי (תהלים צד) (אמר המעתיק: הרא"ש היה רגיל לבאר מה שכתוב בתורה על אדה"ר 'ואוכלי בלשון הוה (בראשית ג, יב-ג) ללמדנו שאדה"ר אמר לרבש"ע שמצד האנוש שבי אכלתי בעבר ואוכל בעתיד ורק אתה רבש"ע תמנע ממני הכשלון. וזה גם מה שהתכוון הרא"ש בהגדרתו "אכלתי ואוכל עוד"). הצדיק נמצא תמיד בסכנה מהכשלון, ועייז מכיר את

האדם כשנופל ממדרגתו נשבר, אבל הצדיק אמת כשנופל ממדרגתו רואה שזה שורשו. ע"י נפילתו ממדרגתו רואה הצדיק שאינו יכול להחזיק מעמד וצריך סיבות ממסובב הסיבות כדי להחזיק מעמד, וזהו לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה (תהלים נא). צדיק האמת נמצא תמיד בשברון מהפחד שלא יאבד את המציאות האמיתית שלו, ומה היא המציאות האמיתית? שהאדם כל כך "אין" עד שלא יכול לתפוס שהוא בעצם מאבד את הכרת ה'אין' כמציאות העצמית ויחשוב שיש לו איזה ערך עצמי. אמנם הצדיק האמיתי נמצא תמיד בדבקות בורא מפני שחי עם הבהמיות שלו ותמיד בפחד שלא יאבד את המציאות האין שבו.

כל עבודת האדם שלא לשכוח את ה'אין' שבו. העולם חי בגדלות ומדבר מהקדושה ואינו בבחינת ומבשרי אחזה אלוך (איוב יט) כי כדי להיות בבחינת מבשרי אחזה אלוך צריך להיות עם האין שלו, ואם חי בגדלות אף שמדבר מהקדושה אינו חי עם ה'אין' ואינו יכול להיות בבחינת מבשרי אחזה אלוך, בעבודת האדם מדבר מהשפלות וממילא חי עם האין ונמצא דבוק אל הרבש"ע בבחינת מבשרי אחזה אלוך. וזה מה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים כה) לך דומיה תהלה. אם אני נמצא בדומיה בחינת 'אין' ואחזה אלוך, אז ה"לך" - רבש"ע "תהלה" - מהלל את הרבש"ע בנטול העצמי 'אין' ובדבקות בורא בלי שום הפסק כלל. והוא ע"י הסיבה ממסובב כל הסיבות המקיים בכל יום מה שנאמר (שם קלא) כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי.

בדרכי התשובה כשהאדם נופל ממדרגתו צריך להיות חרטה על העבר וקבלה על העתיד, נשאלת השאלה אם צדיק האמת

ה'אין' שבו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, והארץ היתה תוהו ובהו וגו' (בראשית א, א-ב), הרגש הגשמי שיש בבריאה זהו התוהו ובהו הקיימת מתחילת בריאת העולם, ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, והוא האור הגנוז (ע"ש ברש"י). דע שהרגש הגשמי של האדם בא בכח התוהו ובהו שבבריאה, עבודת האדם הוא להפוך את הרגש הגשמי לרגש רוחני [של יהי אור ויהי אור], והוא בזה שמכיר בבירור שהרגש הגשמי בא מהתוהו ובהו ועי"ז רואה בשרשו שהוא מציאות תוהו ובהו. וממנה אחזה אלוך כמ"ש ומבשרי אחזה אלוך. ומה הוא הקשר? בהמות הייתי עמד! כלומר שאף בשעה שהייתי עמד נשארתי בהמה וכן מבשרי אחזה אלוך. אף שאחזה אלוך נשארתי בשר תוהו ובהו. וכשמגיע להיות בהמה ובשר ולהיות בבחינת אחזה אלוך - הייתי עמד. אז הרגש נהיה מציאות הו"י ב"ה אף שהאדם נשאר בבהמיות שלו. וכמו שהבהמה אינה מכירה בבהמיות שלו כך האדם אינו צריך להכיר בהרגש מציאות הו"י כי צריך להשאר בבהמיות שלו ולא שייך אצלו ההבנה המעמיקה (כלשונו של הרא"ש דער הערן). נמצא שבכח הבחירה שמכיר הצדיק בבהמיות שבו נהיה הרגש מציאות הו"י אף שלא חדרה הרגשה זו בתודעת האדם והאדם נשאר בהכרת הבהמיות שבו.

ההרגשה העוברת מהמציאות הגשמי שבו תוהו ובהו אל מציאות הו"י ברוך הוא, זאת היא שנותנת כח למלאכים לומר קדוש קדוש קדוש וכו'. כי בשעה שהרגש הגשמי נהיה מציאות הו"י נוצרה מציאות של עבודת ה' בעולם הטבע הנותנת חיות למלאכים בעולם הטוב.

כל תפלה שהאיש הישראלי מתפלל בורא מלאך, כפי כח התפלה כך כח ועוצמת

המלאך, ולכאורה איך יתכן שתפלות הישראלי יבראו מלאכים הלא כל מציאות האדם בשרשו אין, ואיך תבא מציאות 'אין' ויהפוך דרך הבחירה לשלמות הו"י ב"ה, אלא בזה שהרגש הגשמי שנהיה מציאות הו"י ב"ה נפגש עם התפלות של האיש הישראלי (המתפלל מתוך שורש ה"אין" שבו) נהפכים התפילות להיות כמלאכים. מלאכים אלו הנבראים מהתחתונים נותנים כח למלאכים הנבראים מהעליונים להלל את השי"ת ולומר קדוש קדוש קדוש וכו').

המלאך הנברא בכח התפלה של האיש הישראלי אינו שכלי כי הרי הוא נברא מהאנוש ומה אנוש כי תזכרנו הלא האנוש בשורשו אין, למעלה מן השכל ובהו שנפגש עם הרגש הגשמי לאחר שנהיה מציאות הו"י ב"ה, הופך המלאך להיות שכלי, וזהו תכלית הבריאה.

עד ליציאת מצרים לא היה הקשר בין איתערותא דלתתא לאיתערותא דלעלא, עד ליציאת מצרים היה רק איתערותא דלעלא ולכך לא יכלו להביא את הבריאה לתכליתו ולתיקונו, כענין מה שכתוב (שמות ו, ג): ושמי ה' לא נודעתי להם, כך שכל העבודה של איתערותא דלתתא התחילה מיציאת מצרים. והתיקון הוא בזה שהמלאך הנברא מהאיתערותא דלתתא יהיה שכלי. למרות ששכל של האנוש הוא להיות בהמה. הרא"ש הדגיש: שאמנם השכל האנושי הוא הבהמיות שלו בכ"ז לא נודע לאדם בבהירות שהוא בהמה מחשש שיהיה לו גאווה בזה שמכיר שהוא בהמה, והגאווה תפיל אותו שוב. לכן למרות שמכיר בשכלו שהוא בהמה בכ"ז הבטוי הבחירתי של האדם הוא ראית הסכנה מהנפילה. ואיך הנפילה? מפני שעלול לצאת מבחינת הנסיון והסכנה לבחינת "בחנני ה' ונסני" (תהלים כו), וכאשר האדם נמצא בבחינה

נספח לשיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

275
א

המשך מעני קודם

חלילה עד לתכלית ושלמות הבריאה.

לפי זה צריכים לשים לב כאשר אנחנו מדברים מהבהמיות שלנו, שלא לדבר על כך מתוך סיפוק והרגשה טובה שאני שונה מאחרים אינם מכירים הבהמיות שלהם ואנו כן מכירים בבהמיות שלנו. כי הכרה זו אינו שונה מכל הכרה אחרת המביאה לידי סיפוק וגאווה. ההוכחה לכך היא כאשר אני אומר על עצמי שאני בהמה יש לי מזה סיפוק, נחת והרגשה טובה ואם מישהו אחד יאמר לי שאני בהמה נרצה להרוג אותו כי פגע בי.

(- האשכנזי יב"ל -)

של בחנני הי' ונסני קיימת חשש רציני שדייקא הכרת הבהמיות שלו יהפוך אותו לשכלי וילכד במלכודת הגאווה בזה שמכיר שהוא במציאות בהמה. ומכיון שלא שייך לדרוש מהבהמה שתתגבר ולא תהיה בהמה כך ימשך המצב עד לתיקון העולם שאז כל הנפוצות ילוקטו, והנדחים יבואו לשלמות ע"י הצדיק האמת ואז תבטל הבהמיות וכל הרשעה כעשן תכלה ונהיה שלמות כי בטל הבחירה.

עד לתקון הבריאה בכל דרכי העבודה בעולם, האדם ישאר תמיד ברע, ואפילו משה רבנו ע"ה הרועה הנאמן אמר: עוד מעט וסקלוני (שמות יו) שמעו נא המורים (במדבר כ), כך שתמיד נשאר בהמה, כך נולדנו וכך נמות, וכך נחזור

שהשמחה במעונם

הר"ר אברהם משה קיפר ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר שמעון פריינד ומשפ' להולדת הבן
הר"ר מנחם מנדל ירט ומשפ' להולדת הבת
הר"ר יעקב עמית ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר איתי עמית ומשפ' להולדת הבן
הר"ר יצחק שוקרון ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר שמואל שכטר ומשפ' להולדת הנכדות
הר"ר יוסי גולדברגר להכנס הבנים לעול המצוות
הר"ר משפ' ויצמן להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר דוד גולן ומשפ' לאירוסי הבת

י"ל ע"י

מערכת והברותא
רח שני 3

02 - 5829688 ☎

פקס: 02 - 5325477

תר. 5080

ירושלים 91050

כוס תנחומים להר"ר יאיר וויינשטוק הי"ו על פטירת אביו ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

הר"ר אריה מרדכי בן הר"ר שאול יצחק ז"ל נלב"ע ז' ניסן
הר"ר אפרים זושא בן הר"ר שאול ז"ל נלב"ע ז' ניסן
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

